

Livsglade børn lærer bedst...

- En syngende tak til Gammelgaardsskolen - 50 års jubilæum

af Erik Lyhne - far til 4 børn der har gået på skolen fra 1987 til 2006

Maj 2012

Gennem mine børns skoletid har jeg haft den store fornøjelse at være med i mange små og store projekter i samarbejde med skolens lærere og de omkringliggende institutioner. Det har været lige fra klassemusicals til alle skolens elever, der har været involveret i projektet "Stifinder".

En sejr til livsglæden

En trist efterårsdag i 1990 kom min søn hjem fra skole med en seddel om, at han næste dag skulle medbringe solbriller, håndklæde, badetøj, Anders And blade og lidt mundgodt. I skolen tog klasselærer Mette Egesberg alle børnene med til Hawaii, hvor de skulle dase og hygge sig. Det er en skoledag, der stadigvæk står klart i børnenes erindring. Gode, glade og uventede oplevelser sætter sig spor. Jeg spurgte Mette, om vi ikke skulle drømme videre?

Det blev startskuddet til arbejdet med musicalen **DRØMMETIME** i 2. a, der begyndte en grå januardag i 1991, inden landet blev dækket af sne. Klassen havde rykket to uger ud af kalenderen og omlagt al undervisning. I samarbejde med klassens to faste lærere Mette Egesberg og Gunner Koefoed, der læste alle fag, var vi to forældre, Bente Gissel og jeg, der tilbød vores assistance med at lave en musical sammen med klassen. Musicalen skulle tage sit udgangspunkt i børnenes egen verden, og derigennem deres egne måder at tænke, opleve og fantasere på.

Inden vi startede, havde børnene og klasselæreren lagt sig fast på et emne, nemlig **vores drømme**. Udfra dette emne, tegnede alle børnene hver en tegning, som blev hængt op på klassens opslagstavle. Det var børnene selv, der skulle lave musicalen, og den skulle leges, spilles og improviseres frem. Vi voksne skulle være iscenesættere og koordinatører.

Vi spillede, sang og dansede både i arbejdet med forestillingen men også i pauserne, og når der ikke lige var noget at lave, hang børnene på gelænderne og sang af hjertens lyst.

Efter min mening var selve forestillingen ikke det vigtigste, alle udenomsaktiviteterne i pauserne og efter musicalen var guld værd, og en sådan proces

skaber et utroligt sammenhold i en klasse.

Børnene havde selv skrevet pressemeddelelser og på den baggrund blev forestillingen omtalt i TV2-Østjyllands nyhedsudsendelse og i en artikel i musiklærerforeningens tidsskrift Dansk Sang.

Da børnene skulle i 4. klasse, skulle tre klasser samles til to. Vi lavede musicalen "*Kommodeånden og ondskabet*", som et af de første projekter i den nye sammenbragte klasse. Det var integrerende og samlende for etablering af det nye kammeratskab.

Børnekultur på tværs af grænser

På et tidspunkt var jeg medlem af KULTURENS BØRN- et rådgivende udvalg i Kulturministeriet om børn og unges kultur. Her var vi i gang med at planlægge en dansk børnekulturuge i Warszawa, som Kulturministeriet skulle arrangere. Vi ville gerne have, at danske og polske børn skulle mødes. Det var meget nærliggende at foreslå den 2. klasse, min datter gik i på det tidspunkt. Sammen med klassens lærere havde jeg tidligere lavet en musical sammen med dem. Turen skulle foregå i september, altså lige da børnene var kommet i 3. klasse. *Lidt for små*, mente nogle af forældrene, da projektet blev fremlagt på et klassemøde. I stedet for at lave det til et problem, blev løsningen, at alle de forældre, der gerne ville med, kunne komme det.

Det var derfor en ordentlig flok, der drog af sted en sen fredag aften i september måned 1997. Forventningerne var store og alle var klar på nye oplevelser, selvom vi ikke rigtig vidste, hvad turen til Polen ville bringe. Vi var næsten 50 i alt - 18 børn fra 3.C fra Gammelgårdsskolen i Åbyhøj, 3 lærere, 10 forældre, 14 musiklinjestuderende fra Århus Dag- og Aften Seminarium og undertegnede, der også er musiklærer på seminariet. I løbet af ugen skulle vi samarbejde med en gruppe polske børn fra 4-5 klasse. Det skulle munde ud i en musical, som vi selv skulle lave undervejs. Det eneste, vi vidste på forhånd var, at der skulle være generalprøve og premiere om fredagen - en lille uge efter ankomsten til Polen.

Søndag eftermiddag mødte vi de polske børn og deres lærere. Det var et smukt kulturmøde. Forud havde børnene udvekslet breve med navne og interesser. Desuden havde de danske børn sendt to sange på dansk, som de polske børn havde lært - og omvendt. Det var rørende at opleve den effekt, disse sange viste sig at have. Børnene sang for hinanden, og det brød den første generthed. I hvert fald var det i disse minutter, at grundlaget blev lagt for et fællesskab mellem de to grupper. Børnene hørte meget koncentreret på hinandens sange - og så var de voksne faktisk overflødige. På trods af kultur- og sprogbarrierer gik snakken og kommunikationen mellem børnene på alle planer.

De danske børn hentede de polske børn på deres skole hver morgen. På turen tilbage gav den polske musiklærer sangtime. Vores børn lærte klassisk sang, og de blev i stand til at synge meget høje toner, som vi aldrig selv havde opnået på Gammelgaardsskolen. Det blev en uge med stor livsglæde og mange kulturelle grænser blev nedbrudt og udvisket i det koncentrerede arbejde med at få musicalen færdig.

Turen var ikke kun præget af det musiske. Som forberedelse arbejdede vores børn med at lære meget om Danmark og Polen - bl.a. geografi og historie - og hvad der er særpræget ved den danske kultur. Børnene lavede alle et hæfte med mange oplysninger om Danmark, og de skrev breve om sig selv, og ved egen og forældrenes hjælp fik de brevene oversat til engelsk, og sendt dem til de polske børn. Børnene havde et konkret formål med læringen og kunne direkte se nytten af den viden, de fik gennem forberedelsen, udførelsen og efterbearbejdningen.

Når jeg møder deltagerne fra turen - eleverne, som nu er voksne, lærere og forældre - er der mange oplevelser, der stadigvæk dukker op som vi mindes. Vores store koncerter på det historiske torv i

Warszawa, hvor vi bare stillede op og spillede og sang. Vores premiere på musicalen, som blev spillet for et stort børnepublikum. Her varede ekstranumrene næsten tre kvarter og salen kogte. Senere var alle de polske børn i Åbyhøj. Igen var det kultur, der satte sig spor.

Stifinder - kendskab giver venskab

Tusindkunst - om kunst og kultur i børns institutioner, var en satsningspulje, som blev etableret i

Kulturministeriet i 1997. Formålet var at iværksætte en række forsøg, hvor kunst og kultur var i centrum i børnenes hverdag.

Jeg var egentlig med i det udvalg, der skulle bedømme og bevilge pengene til projekterne. Men jo dybere jeg kom ind i arbejdet med dette, slog det mig, at jeg faktisk hellere ville stå på den anden side og være med til at udforme en projektansøgning til puljen.

Det blev til projekt "Stifinder" som løb fra 1997-2000. Det var et samarbejde mellem Århus Dag- og Aftenseminarium og Peter Sabroe Seminariet, Gammelgaardsskolen, Daginstitutionen Silkeborgvej 342, Fritidshjemmet Klokkervej, Skolefritidsordningerne Hvepsebo og Bivognen på Gammelgaardsskolen.

Det endte med, at vi fik samlet over 2 millioner sammen til projektet, som forløb over 3 år. Der var mange store og små projekter internt og på kryds og tværs mellem de medvirkende institutioner. Nogle af sidegevinsterne af Stifinder-projektet fremgår af *Mille Barsøe og Lene Nedergård Petersens* indlæg i dette festskrift.

Man bliver ikke den samme igen

Hvilken betydning har det musiske arbejde med børn? Mange har en mening om dette, nogle har via deres praksis nogle bud og andre har forsket i og belyst effekten af et musisk arbejde.

Efter min mening er skolen som institution præget af boglige indlæringsformer, hvor indlæring via hovedet er i centrum. De kreative fag og den kropslige indlæringsform har omvendt trange kår mange steder. De kreative fag ikke er prioriteret særligt højt.

I vores projekt er digtningen kommet før nedskrivningen af ordene - musikken, rytmerne og teksterne kommet før en skriftlig fastholdelse gennem noder, akkorder, rytmeskema og tekster. Den

dramatiske dialog er prøvet af i nuet med improvisationer og leg med mulighederne, før dialogen og scenen er fastholdt i manuskriptform.

I det 3. årlige udviklingsprojekt "Stifinder" var afslutningen en stor multimedieforestilling "Rod i Regnbuelandet", hvor alle Gammelgaardsskolens børn fra børnehaveklassen til og med 8. klasse deltog sammen. Lærere, pædagoger, studerende og kunstneriske ledere, der i fællesskab arbejdede koncentreret sammen i 14 dage. Forestillingen "Rod i regnbuelandet" blev vist på Vilhelmsborg Ridecenter.

I tiden efter denne forestilling havde børnene længe lys i øjnene, når de kom forbi mit hus og solgte lodsedler. Når jeg spurgte hvad farve de var i forestillingen - svarede de straks og fortalte om de sange, de sang dengang. Noget andet jeg hørte fra både børn og forældre, er betydningen af det sociale sammenhold, der opstod på baggrund af de projekter, vi lavede i "Stifinder". Nogle påstod endda at klasserne fik et bedre karaktergennemsnit på denne baggrund. Men desværre blev der ikke gennemført nogen systematisk dokumentation herfor.

Det sociale sammenhold blandt børnene i en klasse og på en skole er vigtigt, men desværre ikke et tema, der er i centrum for debatten om undervisningen i folkeskolen og på landets læreruddannelser.

Jeg håber, de musiske arbejdsprocesser er blevet siddende i alle revner og sprækker og synliggøres i alle mulige og umulige sammenhænge på Gammelgaardsskolen - også de næste 50 år. Mere plads til fantasi, begejstring og livsglæde.

Tillykke og tak til Gammelgaardsskolen, fordi vi fik plads til de musiske opture.